

Repertoriumnummer 2015 /
Datum van uitspraak 3 september 2015
Rolnummer 2014/AB/927

Uitgifte

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - werkloosheid

tegensprekelijk arrest

definitief

kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 2°, Ger. W.)

HULPKAS VOOR WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN, met zetel te 1210 BRUSSEL, Brabantstraat 62, appellant, vertegenwoordigd door MALSCHAERT Kristine, personeelslid, houdster van een volmacht,

tegen

1. **B. M.**, eerste geïntimeerde, die in persoon verschijnt,

2. **RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING**, met zetel te 1000 BRUSSEL, Keizerslaan 7, tweede geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. RONDELEZ A.-S. loco mr. DE KETELAERE Tim, advocaat te 3000 LEUVEN, Bondgenotenlaan 155 A.

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 8 september 2014 door de arbeidsrechtbank Leuven, 2e kamer (A.R. 13/702/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 9 oktober 2014,
- de neergelegde conclusies,
- het schriftelijk advies van het openbaar ministerie, neergelegd ter griffie op 9 juli 2015 door substituut-generaal Nathalie Van den Brande,
- de replieken op dit schriftelijk advies, neergelegd voor de RVA op 22 juli 2015 en voor de heer B. op 5 augustus 2015,

- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 4 juni 2015, waarna de debatten werden gesloten, het openbaar ministerie een schriftelijk advies heeft gegeven, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak gesteld op heden.

*

DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

De heer B. , geboren op..., vroeg werkloosheidsuitkeringen aan als volledig werkloze op 10 maart 2009. Tijdens zijn beroepsloopbaan had hij circa 15 jaar gewerkt als statutair ambtenaar bij de stad Brussel. Als loontrekkende had hij, volgens de berekeningen, voorkomend in het administratief dossier van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, een tewerkstelling van 16,8 jaar.

Vanaf 1 januari 2010 kon hij in dienst treden van de Erasmushogeschool te Brussel, oorspronkelijk voor een tewerkstelling van 50%, tewerkstelling die in de volgende jaren uitgebreid werd.

2.

Op 1 januari 2010 vroeg de heer B. het statuut aan van deeltijds werknemer met behoud van rechten, op basis waarvan hij recht had op een werkhervattingtoeslag, zoals voorzien door artikel 129 bis van het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering (verder het werkloosheidsbesluit). Volgens deze aanvraag maakte hij aanspraak op een blijvende werkhervattingstoeslag, in functie van een geclaimde beroepsloopbaan als loontrekkende van meer dan 20 jaar.

De aanvraag tot het bekomen van een werkhervattingtoeslag werd principieel ingewilligd, maar in feite werd aan de heer B. slechts het recht op een tijdelijke werkhervattingstoeslag toegekend, zoals voorzien door artikel 129 bis § 1 bis van het werkloosheidsbesluit. De uitgekeerde toeslag (voor het eerste jaar gelijk aan de blijvende bijslag van € 150 - niet geïndexeerd bedrag), werd immers vanaf het tweede jaar verminderd tot € 100 en vanaf het derde jaar tot € 50, om daarna niet meer toegekend te worden.

Het is pas bij zijn aanvraag tot verlenging van de uitkering vanaf 1 januari 2013 dat aan de heer B. meegedeeld werd dat hij in feite geen recht had op de blijvende

werkhervattingstoelage, omdat hij op het ogenblik van de aanvraag geen loopbaan als loontrekkende had van minstens 20 jaar. Deze beslissing werd door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening voor de eerste maal, na een herzieningsaanvraag, betekend aan de heer B. op 19 maart 2013.

Bij verzoekschrift van 19 april 2013 heeft de heer B. deze beslissing betwist voor de arbeidsrechtbank te Leuven. De vordering was gericht tegen de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en tegen de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen.

3.

In de maanden februari en maart 2012 heeft de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen, blijkbaar ingevolge een materiële vergissing, een te hoge toeslag uitgekeerd. Voor deze maanden werd immers zowel de toeslag voor het tweede jaar als voor het derde jaar uitbetaald.

In het kader van de procedure voor de arbeidsrechtbank heeft de Hulpkas, bij wijze van tegenvordering, de terugbetaling gevraagd van de onverschuldigd betaalde toeslagen. Het ging om een totaalbedrag van € 258,72.

4.

Bij vonnis van 8 september 2014, ter kennis gebracht op 15 september 2014, heeft de arbeidsrechtbank te Leuven de vordering van de heer B. als ongegrond afgewezen. De arbeidsrechtbank oordeelde dat de heer B. geen aanspraak kon maken op een blijvende werkhervattingstoelage, omdat hij geen 20 jaar een loopbaan als loontrekkende had. De arbeidsrechtbank wees ook de vordering in schadevergoeding af, die de heer B. in ondergeschikte orde had geformuleerd.

De tegenvordering, geformuleerd door de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen, werd eveneens als ongegrond afgewezen. De arbeidsrechtbank oordeelde dat de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen een fout had begaan bij de betaling van het recht op werkloosheidsuitkeringen en geen terugvordering kon instellen.

5.

Bij verzoekschrift van 8 oktober 2014 heeft de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

Bij besluiten van 13 februari 2015 heeft de heer B. incidenteel beroep ingesteld tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank, in zoverre het vonnis zijn vordering tegen de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening als ongegrond afwees.

DE ONTVANKELIJKHEID.

Het hoofdberoep is regelmatig naar de vorm en is tijdig ingesteld. Het is ontvankelijk.

Het incidenteel beroep is eveneens ontvankelijk. Overeenkomstig artikel 1054 van het Gerechtelijk Wetboek kan de gedaagde in hoger beroep te allen tijde incidenteel hoger beroep instellen tegen alle partijen, die in het geding zijn voor de rechter in hoger beroep. Het hoger beroep van de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen werd niet alleen gericht tegen de heer B. , maar ook tegen de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, ook al werd door de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen van de Rijksdienst niets gevorderd. De Rijksdienst werd aldus partij in het geding. (cf. S. Mosselmans, noot onder cassatie 4.05.2011 “ Over de partijen bij een incidenteel beroep”, R.W. 2001-2002, p.379; Cass. 10.04.2003, Juridat.)

BEOORDELING.

Indien het incidenteel beroep van de heer B. gegrond verklaard wordt, dan had hij voor de maanden februari en maart 2012, waarvoor de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen een onverschuldigde betaling aanvoert, recht op het bedrag zoals dit hem effectief werd uitbetaald. Het komt dan ook gepast voor om eerst het incidenteel beroep te onderzoeken.

Het incidenteel beroep.

1.

De heer B. voert aan dat bij de bepaling van zijn recht op een werkhervattingstoelage, ten onrechte geen rekening werd gehouden met zijn 15 jaar tewerkstelling voor de stad Brussel, waar hij statutair was aangesteld. Volgens hem maakt de reglementering dit onderscheid niet en zou de reglementering, indien zij al het onderscheid zou maken, strijdig zijn met het gelijkheidsbeginsel, doordat zij geen rekening houdt met deze tewerkstelling.

De heer B. voert verder aan dat, indien het hof zou oordelen dat hij geen recht had op de blijvende werkhervattingstoelage, hij een schade geleden heeft die een gevolg is van een gebrek aan informatie, zowel van de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen als van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening. Alhoewel hij duidelijk een blijvende werkhervattingstoelage had aangevraagd, heeft de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen hem er nooit over geïnformeerd dat hij zijn dossier diende aan te vullen door het bewijs van een voldoende loopbaan, of er hem attent op gemaakt dat geen rekening kon gehouden worden met zijn jaren tewerkstelling bij de stad Brussel. Anderzijds heeft de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, alhoewel hij een beslissing nam waarbij het gevraagde recht slechts gedeeltelijk werd toegekend (een tijdelijke werkhervattingstoelage), daarover geen beslissing genomen, die aan hem betekend werd en waardoor hij geïnformeerd zou geweest zijn over de gestelde problematiek.

Indien hij tijdig geïnformeerd was geweest over het feit dat hij geen aanspraak kon maken op de blijvende werkhervattingstoelage zou hij, aldus de heer B. , de deeltijdse betrekking van 50% niet aanvaard hebben en gezocht hebben naar een ruimere tewerkstelling.

2.

De Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening verwijzen voor de bepaling van het recht op de blijvende werkhervattingstoelage naar de wettelijke bepalingen, zoals die in het eerste vonnis zijn opgenomen. Voor wat betreft de vordering in schadeloosstelling betwisten zij beiden hun aansprakelijkheid. Volgens de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen had de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, ter gelegenheid van de eerste aanvraag, het dossier moeten terugzenden met de vraag om het beroepsverleden aan te vullen. De Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen verwijst terzake naar artikel 93 van het Ministerieel Besluit van 26 november 1991. De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening laat, wat hem betreft, gelden dat de reglementering uitdrukkelijk aan de uitbetalingsinstellingen de taak heeft opgedragen om de werkloze te informeren over de reglementering en het dossier samen te stellen. Beide betwisten zij dat de heer B. schade zou geleden hebben.

3.

Overeenkomstig artikel 129 bis §1 van het werkloosheidsbesluit, zoals het van toepassing was op het ogenblik van het ontstaan van de betwisting, en dat samen moet gelezen worden met artikel 126 dat betrekking heeft op de anciënniteitstoelage (waarnaar telkens verwezen wordt) kan aan de werkloze, die meer dan 50 jaar oud is, een beroepsverleden als loontrekkende van 20 jaar kan bewijzen en die het werk hervat, een werkhervattingstoelage toegekend worden van (niet geïndexeerd) € 150 per maand. Het gaat in dat geval om een blijvende toelage, die voor een onbepaald aantal jaren kan toegekend worden en waarvan het bedrag niet degressief is.

Overeenkomstig artikel 129 bis § 1 bis kan een tijdelijke werkhervattingstoelage toegekend worden aan de werkloze die minstens 50 jaar oud is, maar niet voldoet aan de voorwaarde van een beroepsverleden van 20 jaar als loontrekkende. De toelage wordt in dat geval slechts toegekend voor drie jaar en is degressief. In het eerste jaar bedraagt hij € 150 (niet geïndexeerd) zoals voor de blijvende toelage, in het tweede jaar wordt het bedrag herleid tot € 100, en in het derde jaar tot € 50. Daarna vervalt het recht op de werkhervattingstoelage.

4.

Niet betwist wordt dat, als geen rekening gehouden wordt met de statutaire tewerkstelling bij de stad Brussel (1980-1995), de heer B. niet aan de voorwaarden voldeed van 20 jaar beroepsverleden als loontrekkende. Volgens de stukken 17 en 18 van het administratief dossier realiseerde hij slechts 16,8 jaar als beroepsverleden voor een voltijdse tewerkstelling.

De enige vraag is dan ook of al dan niet rekening kan gehouden worden met de tewerkstelling bij de stad Brussel als vast benoemd statutair ambtenaar.

5.

Artikel 129 bis § 1 bepaalt de vereiste van 20 jaar loopbaan door een verwijzing naar artikel 126 van het werkloosheidsbesluit, dat betrekking heeft op de anciënniteitstoeslag. Dit artikel verwijst op zijn beurt naar artikel 114 § 4 van het werkloosheidsbesluit, dat eveneens het begrip beroepsverleden als loontrekkende van 20 jaar hanteert, maar het evenmin definieert.¹ Het begrip beroepsverleden als loontrekkende wordt in feite gedefinieerd door artikel 70 van het Ministerieel Besluit van 26 november 1991 tot uitvoering van het koninklijk besluit van 25 november 1991, dat bepaalt dat voor de toepassing van artikel 114 § 4 wordt verstaan onder beroepsverleden als loontrekkende 1° de arbeidsdagen bedoeld in artikel 37 van het Koninklijk Besluit en de arbeidsdagen gepresteerd in een wedertewerkstellingsprogramma en 2° de gelijkgestelde dagen bedoeld in artikel 38 van het Koninklijk Besluit, met uitzondering van de dagen van volledige werkloosheid.

Overeenkomstig artikel 37 § 1 van het werkloosheidsbesluit worden als arbeidsprestaties in aanmerking genomen “de normale werkelijke arbeid .., verricht in een onder de sociale zekerheid, sector werkloosheid, vallend beroep of onderneming.”

6.

Deze bepalingen moeten samen gelezen worden met de wet van 27 juni 1969 betreffende de maatschappelijke zekerheid der werknemers, en zijn uitvoeringsbesluit van 28 juni 1969. Overeenkomstig artikel 1 van de wet van 27 juni 1969 vindt die wet, die volgens zijn artikel 5 o.m. betrekking heeft op de werkloosheidsreglementering, toepassing op de werknemers en de werkgevers die door een arbeidsovereenkomst verbonden zijn. Overeenkomstig artikel 2,2° van de wet kan de Koning, voor zekere categorieën van werknemers die hij bepaalt, de toepassing van de wet tot één of meer van de in artikel 5 opgesomde regelingen beperken. Overeenkomstig artikel 10 van het koninklijk besluit wordt voor wat betreft de personen die in vast verband benoemd zijn door een gemeente, de toepassing van de wet beperkt tot de regeling inzake de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit, sector van de geneeskundige verzorging.

7.

De heer B. kan aldus op basis van deze bepalingen geen aanspraak maken op een werkhervattingstoeslag voor onbepaalde tijd, maar enkel op een tijdelijke werkhervattingstoeslag. Deze beperking houdt geen schending in van artikel 10 en 11 van de Grondwet. De personen die in vast verband benoemd zijn door een openbare instelling kunnen, voor wat betreft de sociale zekerheid, niet vergeleken worden met de werknemers tewerkgesteld in het kader van de arbeidsovereenkomst. Zij dragen immers niet bij tot de financiering van het stelsel van de sociale zekerheid van de werknemers, met uitzondering van de sector van de ziekteverzekering, geneeskundige verzorging. Zij staan ook niet, behoudens zeer uitzonderlijke omstandigheden, open aan het risico van de werkloosheid, vermits zij in vast verband benoemd zijn.

¹ Het betreft hier een “klassieke” wetgevende techniek in de werkloosheidsreglementering, waarbij steeds naar andere artikelen verwezen wordt, hetgeen de wetgeving, ook voor een jurist, nauwelijks leesbaar maakt en voor de niet jurist een onontwarbaar kluwen.

8.

De heer B. merkt wel terecht op dat zowel de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen als de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, fouten gemaakt hebben in de behandeling van zijn dossier.

9.

Overeenkomstig artikel 24, § 2 van het werkloosheidsbesluit hebben de uitbetalingsinstellingen tot taak (1) het dossier van de werknemers bij het werkloosheidsbureau in te dienen met inachtneming van de reglementaire bepalingen; (2) de uitkeringen en de andere prestaties die aan de werknemers toekomen uit te betalen op grond van de aanduidingen vermeld op de uitkeringskaart, bedoeld in artikel 146, met inachtneming van de wettelijke en reglementaire bepalingen; (3) aan de werknemers of aan de bevoegde dienst of instelling de documenten of de gegevens te verstrekken die voorgeschreven zijn door de wettelijke of reglementaire bepalingen.

Overeenkomstig artikel 24, § 1 hebben de uitbetalingsinstellingen daarnaast een aantal informatieverplichtingen ten aanzien van de werkloze, die essentieel hun oorsprong vinden in de bepalingen van de wet van 11 april 1995 houdende het Handvest van de sociaal verzekerde. Overeenkomstig artikel 24, § 1, al. 1, 3° moeten de uitbetalingsinstellingen de werknemer kosteloos raad geven en hem alle dienstige inlichtingen verstrekken betreffende zijn rechten en verplichtingen met betrekking tot de werkloosheidsverzekering. Alinea 3 van de zelfde bepaling geeft een opsomming van wat de in alinea 1 bedoelde “dienstige inlichtingen” omvatten. Het gaat onder meer over de wachttijd en toekenningsvoorwaarden, het uitkeringsstelsel, de berekeningswijze en het bedrag van de uitkering en de door de werknemer na te leven formaliteiten inzake de tijdige indiening van een volledig dossier, de inschrijving als werkzoekende, de aangifte van de persoonlijke en familiale toestand en de aangifte en de controle van de periodes van volledige werkloosheid.

Uit deze bepalingen blijkt dat het de essentiële taak is van de uitbetalingsinstellingen om enerzijds, op een correcte wijze het dossier van de werknemer bij het werkloosheidsbureau in te dienen met inachtneming van de reglementaire bepalingen en anderzijds, om op het ogenblik van de aanvraag, de werkloze te informeren over de rechten en verplichtingen die hij heeft in het kader van de werkloosheidsverzekering.

Op het aanvraagformulier, ingevuld door de heer B. was duidelijk vermeld dat een blijvende werkhervattingstoelage werd aangevraagd. In functie van dit gegeven was het de taak van de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen om aan de heer B. de nodige gegevens in verband met zijn beroepsloopbaan op te vragen en hem er attent op te maken dat zijn prestaties voor de stad Brussel als statutair ambtenaar niet in aanmerking zouden genomen worden voor de bepaling van de vereiste loopbaan van 20 jaar. De omstandigheid dat, overeenkomstig artikel 93 van het Ministerieel Besluit van 26 november 1991, het werkloosheidsbureau het onvolledig dossier moet terugzenden met vermelding van de

ontbrekende stukken en inlichtingen, doet geen afbreuk aan de verantwoordelijkheid van de uitbetalingsinstelling.

10.

Overeenkomstig artikel 142 van het werkloosheidsbesluit is het de directeur van het werkloosheidsbureau, in wiens ambtsgebied de werknemer zijn hoofdverblijfplaats heeft, die alle beslissingen neemt over het recht op uitkeringen. Overeenkomstig artikel 146, al. 1 van het werkloosheidsbesluit wordt de beslissing vermeld op een uitkeringskaart, waarvan het model vastgesteld is door de Rijksdienst. Overeenkomstig artikel 146, al. 3 wordt een kopie van de uitkeringskaart aan de uitbetalingsinstelling overgemaakt binnen de termijn bedoeld in artikel 145, hetzij binnen de maand. Overeenkomstig artikel 146, al. 4 wordt de beslissing bovendien ter kennis gebracht van de werkloze bij gewone brief indien de beslissing leidt tot (1) een ontzegging, uitsluiting of schorsing van het recht op uitkeringen, (2) een vermindering van de uitkering in toepassing van artikel 130 van het werkloosheidsbesluit.

In casu heeft de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, alhoewel het recht op de gevraagde werkhervattingstoelage gedeeltelijk ontzegd werd (er werd geen blijvende maar enkel een tijdelijke werkhervattingstoelage toegekend), nagelaten zijn beslissing ter kennis te brengen aan de heer B. . Indien de Rijksdienst deze verplichting was nagekomen dan was de heer B. onmiddellijk geïnformeerd geweest over het feit dat hij geen recht had op de aangevraagde blijvende werkhervattingstoelage. De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening is op basis van deze regels aansprakelijk voor de schade die desgevallend door de heer B. is verleden.

11

Het komt echter aan de heer B. toe om de schade te bewijzen waarvan hij de vergoeding vraagt. De heer B. stelt daarbij dat, indien hij geweten had dat hij geen aanspraak kon maken op een blijvende werkhervattingstoelage, hij de gedeeltelijke tewerkstelling van 50% niet zou aanvaard hebben, en naar een andere betrekking zou uitgekeken hebben.

De heer B. was, op het ogenblik dat hij de werkhervattingstoelage aanvraagde, bijna 56 jaar oud. Zijn kansen om op die leeftijd werk te vinden waren dan ook eerder beperkt. De heer B. , die na zijn laatste ontslag circa negen maanden werkloos is gebleven, toont ook niet aan dat hij een redelijke kans had om op die leeftijd nog een voltijdse betrekking te vinden. Hij legt geen vacatures of sollicitatiebrieven voor die zijn kans op een voltijdse betrekking zouden illustreren.

Verder blijkt uit de informatie, aangebracht in de repliekconclusie van de heer B. , dat de deeltijdse betrekking, die hij aanging op 1 januari 2010 (voor 50%), reeds op 1 januari 2011 uitgebreid werd tot 80% en vanaf 1 januari 2013 zelfs tot 100%. Indien men nog kan aannemen dat de heer B. op 1 januari 2010 zou getwijfeld hebben over het aannemen van een deeltijdse betrekking van 50%, kan in redelijkheid niet aangenomen worden dat hij nog getwijfeld zou hebben op het ogenblik dat, op de leeftijd van 57 jaar, zijn betrekking werd

uitgebreid tot 80%. In dit verband dient er ook aan herinnerd te worden dat tijdens het eerste jaar van de tewerkstelling de werkhervattingstoeslag dezelfde is voor een blijvende of voor een tijdelijke toeslag.

Het hof is aldus met de eerste rechter van oordeel dat de heer B. geen schade bewijst, in oorzakelijk verband met de tekortkomingen van de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen en van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Het incidenteel beroep is dan ook ongegrond.

Het hoofdberoep

12.

De Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen is van oordeel dat de eerste rechter een foutieve toepassing gemaakt heeft van artikel 167 van het werkloosheidsbesluit. Uit dit artikel blijkt, aldus de Hulpkas, dat een onderscheid moet gemaakt worden tussen de betalingen waarop de werkloze geen recht had, en die mogen teruggevorderd worden (situaties bedoeld in § 1, 1°, 2°, 3°) en de betalingen waarop de werkloze lastens de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening recht zou gehad hebben bij een correcte behandeling en indiening van zijn dossier door de uitbetalingsinstelling (situatie bedoeld in art. 167, § 1, 4° van het werkloosheidsbesluit). Het gaat daarbij om uitkeringen die de werkloze niet ontvangt of die door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening niet wordt aanvaard en goedgekeurd, enkel maar omdat de uitbetalingsinstelling een fout heeft begaan. In casu staat vast dat de heer B. geen recht had op de sommen die hem werden uitbetaald.

De heer B. is van oordeel dat hij in ieder geval recht had op de blijvende werkhervattingstoeslag, zodanig dat het voor de maanden februari en maart 2012 in het totaal betaalde bedrag hem toekwam. Hij stelt verder dat de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen steeds correct geïnformeerd geweest is over zijn situatie en dat, als er een onverschuldigde betaling is geweest, deze uitsluitend te wijten is aan een tekortkoming van de Hulpkas.

13.

Overeenkomstig artikel 167 § 1 van het werkloosheidsbesluit, dat deel uitmaakt van hoofdstuk VIII “Indiening en verificatie van de betalingen” is de uitbetalingsinstelling aansprakelijk:

- 1° voor de vergissing die zij heeft begaan in de berekening van het bedrag van de uitkeringen, die de werkloze toekomen;
- 2° voor de betalingen die zij verricht heeft, zonder geldige uitkeringskaart, die het recht op uitkeringen verleent;
- 3° voor de betalingen die zij verricht heeft, met miskennis van de wettelijke en reglementaire bepalingen,

4° voor de betalingen die zij verricht heeft en die het werkloosheidsbureau heeft verworpen of uitgeschakeld, uitsluitend wegens een fout of nalatigheid die aan de uitbetalingsinstelling is te wijten, inzonderheid wanneer de stukken buiten de reglementaire termijn van het werkloosheidsbureau zijn overgemaakt.

In geen geval is de uitbetalingsinstelling aansprakelijk voor verkeerde betalingen waaraan de werkloze zelf schuld heeft.

Overeenkomstig artikel 167 § 2 van het werkloosheidsbesluit kan de uitbetalingsinstelling zich voor de ten onrechte betaalde sommen verhalen op de werkloze in de gevallen bedoeld onder § 1, 1°, 2° en 3°. In het geval bedoeld in § 1, 4° kan de uitbetalingsinstelling zich niet op de werkloze verhalen voor de betaalde sommen.

Overeenkomstig artikel 166, al. 2 van het werkloosheidsbesluit worden de in artikel 164 van het besluit bedoelde beslissingen (dat zijn de beslissingen op grond waarvan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening de uitgaven van de uitbetalingsinstellingen, na verificatie, geheel of gedeeltelijk verwerpt), voor de toepassing van de artikelen 17 en 18 van het Sociaal Handvest, niet als nieuwe beslissingen beschouwd.

14.

In zijn arrest van 9 juni 2008 (Juridat), waarbij het hof zich aansluit, heeft het Hof van Cassatie geoordeeld dat de verwerping van een uitgave, in de zin van artikel 167 § 1, 4° van het werkloosheidsbesluit uitsluitend te wijten is aan een fout of een nalatigheid van de uitbetalingsinstelling, wanneer los van die fout of van die nalatigheid, er een recht van de werknemer op de werkloosheidsuitkeringen bestaat, waarmee die uitgave overeenstemt. In casu bestond er, zoals geoordeeld werd bij de beoordeling van het incidenteel beroep, in hoofde van de heer B. , geen recht op een blijvende werkhervattingstoeslag, maar enkel een recht op een tijdelijke werkhervattingstoeslag, beperkt tot een periode van drie jaar en waarvan het bedrag jaar per jaar daalde.

De Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen kon dan ook, in functie van de geciteerde bepalingen, overgaan tot de terugvordering van de onverschuldigd betaalde uitkeringen.

15.

De vraag die zich wel stelt is of de bepalingen van artikel 167 van het werkloosheidsbesluit, in overeenstemming zijn met het Handvest van de Sociaal Verzekerde, zoals ingesteld door de wet van 11 april 1995. Deze bepalingen laten immers een veel ruimere terugvordering toe ten aanzien van de sociaal verzekerde, wanneer het gaat om vergissingen die te wijten zijn aan de uitbetalingsinstelling.

Weliswaar voorziet artikel 18 bis van de wet van 11 april 1995 dat de Koning kan bepalen voor welke regelingen van sociale zekerheid of gedeelten daarvan, een beslissing over dezelfde rechten, genomen ingevolge een onderzoek op de wettelijkheid van de uitbetaalde

prestaties, niet als een nieuwe beslissing wordt beschouwd voor de toepassing van de artikelen 17 en 18. De Koning heeft van deze bepaling toepassing gemaakt, zoals blijkt uit artikel 166 al. 2 van het werkloosheidsbesluit.

De vraag die zich echter stelt is te weten of een zo ruime afwijking van de beginselen van het sociaal handvest nog in overeenstemming te brengen is met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel. Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest nr. 167/2010 geoordeeld dat artikel 18 bis van de wet van 11 april 1995 op zich niet strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, maar dat, indien de Koning toepassing maakt van deze machtiging, de rechter ten gronde moet nagaan of de ingevoerde afwijkingen al dan niet strijdig zijn met het gelijkheidsbeginsel (zie daarover: H. Mormont, “H. MORMONT, La révision des décisions administratives et la récupération des allocations de chômage payées indûment, in J.-F. NEVEN en S. GILSON, La réglementation du chômage: vingt ans de l’arrêté royal du 25 novembre 1991, Kluwer, 2011, 670 e.v).

16.

Deze vraag dient echter in het kader van de huidige betwisting niet opgelost te worden.

Artikel 17, eerste lid, van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het Handvest van de Sociaal Verzekerde bepaalt dat, wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing neemt, die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de verjaring.

Het tweede lid van dat artikel bepaalt dat, onverminderd de toepassing van artikel 18, de nieuwe beslissing, indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.

Uit artikel 2, al. 2, 8° van dezelfde wet volgt dat, voor de uitvoering en de toepassing van de wet en haar uitvoeringsbesluit, onder het begrip “beslissing” moet worden verstaan de eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een instelling van sociale zekerheid en die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer sociaal verzekerden.

Uit die bepalingen volgt dat ze betrekking hebben op de herziening, door een nieuwe ambtshalve beslissing van de sociale zekerheidsinstelling, van beslissingen tot toekenning van prestaties die door een juridische of materiële vergissing zijn aangetast (cf. Cass., 8 juni 2008, Juridat).

17.

Het blijkt uit het administratief dossier dat de onverschuldigde betaling, die werd uitgevoerd voor de maanden februari en maart 2012, niet het gevolg was van een beslissing tot herziening van het recht op een sociale uitkering, maar een loutere materiële vergissing bij de uitvoering van een vroegere beslissing, doordat per vergissing voor deze maanden het bedrag van de werkhervattingstoelage werd uitbetaald, zowel voor het tweede jaar van het recht als voor het derde jaar van het recht. Deze situatie kan vergeleken worden met deze waarbij de sociale zekerheidsinstelling per vergissing een bepaalde prestatie tweemaal uitkeert, of door een puur materiële vergissing bij de uitvoering, een bedrag stort op een verkeerde rekening of een veel te hoog bedrag. Deze situaties worden niet gevisieerd door artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde.

Het hoofdberoep is dan ook gegrond en het bestreden vonnis dient hervormd te worden.

**OM DEZE REDENEN
HET ARBEIDSHOF**

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het eensluidend schriftelijk advies van mevrouw Nathalie Van den Brande, substituut-generaal, waarop repliek van de heer B. en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Verklaart het hoofdberoep ontvankelijk en gegrond. Hervormt het bestreden vonnis en opnieuw wijzend, veroordeelt de heer B. tot terugbetaling van de som van € 258,72.

Verklaart het incidenteel beroep ontvankelijk doch ongegrond.

Veroordeelt, overeenkomstig artikel 1017 al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek, de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, ieder tot de helft van de kosten van het hoger beroep door op heden begroot op 0 € in hoofde van de heer B.

.

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Fernand KENIS,
Roland WAEYAERT,
Jean-Pierre VAN CONINGSLOO,
arbeider,
bijgestaan door :
Sven VAN DER HOEVEN,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-
griffier.

Fernand KENIS

Sven VAN DER HOEVEN

Roland WAEYAERT

Jean-Pierre VAN CONINGSLOO

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 3 september 2015 door:

Fernand KENIS, raadsheer,
bijgestaan door
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

Fernand KENIS

Sven VAN DER HOEVEN